

Пры Міжраднай рабінняй Дому культуры створаны эстрады артысты. У яго рэпертуары песні і мелодыі савадзінаў і гурткіх палітэраў. Савадзінавы артысты павялілі ўжо з канцэртаў у калгасах «Рэспіра», «Мовае жыццё», «Зарэ», «Міна», «Іна Чынава». На заднім плане — артысты эстрады.

СЯБРЫ СЕЛЬСКАГА КІНАМЕХАНІКА

Кінамеханік К. Гурцін — вядомы чалавек у калгасе. І павяжаюць яго людзі за клопаты аб іх, за тое, што механік добры майстра сваёй справы. Кінасеансы праходзяць тут без усялякіх перашкод.

Спачатку Кузьма Казіміравіч працаваў на перасоцы, а цяпер дамаструе фільмы ў клубе. На сеансах у яго не бывае пустых крэслаў. Кінамеханік свечасова і рэкламу развесці, і не паліюцца за іх на фермы да жывёлаводаў, пабываць у праўленні і брыгадах калгаса, каб запрасіць гледачоў на чаровы сеанс.

У кінамеханіка многа шчырых сяброў, якія ахвотна яму памагаюць. Гэта — сакратар партыйнай арганізацыі

калгаса — Э. Анкшэўскі, дырэктар школы — І. Стрыкель, настаўнікі В. Суданоў, М. Фамін, Р. Васільскі, урач Л. Лінкевіч, старшыня сельсавета І. Мароз. Перад пачаткам сеансу яны часта праводзяць гутаркі, чытаюць лекцыі.

Не забывае кінамеханік і юнага гледача. Для школьнікаў тры разы на тыдзень наладжваюцца спецыяльныя сеансы. У гэты час гаспадарыць самі дзеці: яны і кантраляры, і білеты прадаюць, сонца за парадкам у клубе. За апошні час дзеці прагледзелі фільмы «Чапаеў», «Сын палка», «Будзь самастойным», пра Марата Казея і рад іншых.

Так жыве і працуе сельскі кінамеханік — актыўны прапагандыст савецкага кінамастаства.

Палацкі раён. А. БОРСКІ.

ВОДУКІ, АДАКАВЫ ДЫПЛОМ ЖУРНАЛІСТА

КАФЕДРЫ АДЗЯЛЕННЯ АБМЕРКАВУЮЦЬ РАЗМОВУ У ЖУРНАЛІСТЫКІ БДУ

У гэтым аб'яднаным пасяджэнні журналістыкаў кафедр БДУ прынялі ўдзел не толькі выкладчыкі ўніверсітэта. Разам з імі гаворылі аб палітычных падрыхтоўках журналістыкі змяні влі рэдактары рэспубліканскіх газет, кіраўнікі Камітэта па радыёвяшчанню і тэлебачанні, БЕЛТА, Саюза журналістаў БССР.

Непасрэдных прычын для пасяджэння было дзве — нядаўняе размова аб падрыхтоўцы работнікаў друку на старонках «Літаратуры і мастацтва» і абмеркаванне работ універсітэцкіх аддзяленняў і факультэтаў журналістыкі на VI пленуме Саюза журналістаў СССР. Але, як справядліва згадваў загадчык кафедр гісторыі журналістыкі Р. Палацкі, гэты пытанне наспела яшчэ раней, яно даўно хвалюе шырокую журналістычную і не толькі журналістычную грамадскасць.

Ніхто не збіраецца зрэкасаваць вялікую і плыную дзейнасць факультэтаў і аддзяленняў журналістыкі, прынамсі, аддзяленняў журналістыкі БДУ. У рэдакцыях газет і часопісаў, у выдавецтвах, на радыё і тэлебачанні пэспяхова працуюць сотні яго выпускнікоў. Аддзяленне дало публіку ў актыўнае творчае жыццё многім і многім сённяшнім вядомым беларускім журналістам, пісьменнікам, навуковым работнікам.

Але ў той жа час зусім зразумела трыгова грамадскасць і прычыны таго, што ямавала выпускнікоў, атрымаўшы дыплом, прыходзіць у рэдакцыю професіянальна бездапаможнымі, а іншыя, паспытаўшы журналістыкага хлеба, зусім кідаюць гэтую работу, бо зразумелі, што выбралі професію не па прызынанню.

Чытачы, якія сачылі за абмеркаваннем на старонках нашай газеты артыкула «Дыплом журналіста», пэспяхова, мусіць, што ўдзельнікі гэтага абмеркавання адной з важных прычын таго, што становіцца лічба няправільную арганізацыю прыёму на аддзяленне журналістыкі. Паводле існуючых правіл, па сутнасці, адзіным крытэрыем прыёму з'яўляюцца адзіны прыёмныя экзамены, так званы «праходны бал». Зусім зразумела, што такі парадак шырока адкрывае верты на аддзяленне журналістыкі людзям без журналістыцкіх спецыяльных. Сярод іх і абітурыенты, якія не вытрымалі больш высокага конкурсу ў іншых вун і толькі таму «пападліся ў журналістыку»; і юнакі і дзяўчаты, у якіх многа псеўдарамантычнага ўяўлення аб журналістычнай рабоце, але куды менш здольнасцей да яе.

На пасяджэнні кафедр, гэтак жа, як у артыкулах «Літаратуры і мастацтва», была падтрыманая думка, што прыборы на аддзяленне журналістыкі адной з галоўных умоў прыёму павінна стаць праверка здольнасцей да выбранай спецыяльнасці. Гэта так жа, як у творчых вун — літаратурным, тэатральным, мастацкіх — абітурыента трэба дапусціць да астатніх уступных экзаменаў толькі пасля таго, як аб'яўдзена камісія пераверачэнняў і гэтак жа, як у творчых вун, не трэба баяцца адсееву студэнтаў на працягу ўвучбы з прычыны выяўлення імі професіянальнай непрыгоднасці. Лепш свечасова сказаць маладому чалавечу ў вочы суровую праўду, чым выдаваць дыплом журналіста.

Ул. БОЙКА.

ДЭВІЗ — СЛУЖЫЦЬ ЛЮДЗЯМ

М. ШМАТКОЎ, намеснік начальніка Віцебскага абласнога ўпраўлення культуры.

Зноў і зноў даводзіцца паўтараць даўно вядомую існую: людзі, надры вырашаюць псех любой справы. Ад таго, як прыхаваны нашы работнікі культуры, якія яны маюць адукацыю, які ставіцца да сваёй абавязкаў, залежыць, урэшце, узровень культурна-асветнай работы.

Нас, работнікаў органаў культуры, гэта пытанне вельмі і вельмі непакое. Сёння ўкамплектаваць сельскія ўстановы культуры (ды і не толькі сельскія) выпускнікамі хача б сярэдніх спецыяльных навучальных устаноў мы не маем магчымасці. Не хачае ў нас гэтых спецыялістаў. Штогод іх у вобласці прысылаюць па некалькі чалавек, а гэта кропля ў моры.

Дзе ж выхад з гэтага нялёгкага становішча? У нашай вобласці мы вырашылі зрабіць стаўку на выпускнікоў сярэдніх школ, якія правялі свае здольнасці ў самадзейных гуртках, паказалі сабе ініцыятыўнымі арганізатарамі клубнай работы. У Міёрскім раёне, напрыклад, з ліку выпускнікоў сярэдніх школ у клубы і бібліятэкі падарана 14 чалавек, у Палацкім — 17, Сенненскім — 9, Домшыцкім — 8 і г. д.

Мала — падарыць людзей. Трэба іх яшчэ навуучы працаваць. 60 вучыцель прайдуць падрыхтоўку на месечных курсах па клубнай і бібліятэчнай рабоце. Але абмежавана толькі гэтымі курсамі азначала б зрабіць толькі частку справы. І добрая парада вопытнага работніка культуры, і спецыяльна тэмы на семінарскай занятках, — усё павінна быць скіравана на тое, каб малады работнік на першым часе не разгубіць, каб з кожным днём ён мужней і стацеў на рабоце, набіраўся вопыту.

Мяне вельмі зацікавіў артыкул М. Шаўчука (газета «Літаратура і мастацтва» № 104 за 1965 г.). «Культармеец — чалавек багатых ведаў», у якім ішла гаворка аб стварэнні на грамадскіх асновах Інстытута павышэння кваліфікацыі кадраў работнікаў культуры ў Віцебскай вобласці. Дзейныя захады робяць нашы брэнскія калегі.

Мы ж гэтую праблему вырашаем крыху інакш. На ўласным вопыце мы пераканаліся, што калі работнік культуры ўмее кіраваць адным якім-небудзь самадзейным гуртком, пойдзе ў клуб маладога, а за ёю і людзі пажылога веку. Самадзейныя артысты — ядро клубнага актыўна, яны завадаюць ўсіх цікавых спраў.

Вось чаму мы вырашылі стварыць у вобласці (таксама на грамадскіх асновах) двухдзёнавую школу кіраўнікоў мастацкіх калектываў для сельскіх культасветустановаў. Слухачамі гэтай школы залічваюцца ўсе штатныя работнікі культуры.

Абласны Дом народнай творчасці і яго наштанітыя метадысты распрацавалі праграмы на першы навуцальны год, які пачаўся ўжо з лістапада 1965 г. Праграмы прадугледжваюць:

Гэта толькі пачатак вялікай работы, якую мы распачынаем. Да нашых намераў прыліжна паставілі ўсе сельскія работнікі культуры. Яны ўбачылі рэальную перспектыву для свайго творчага росту. І тым з маладых нашых работнікаў, хто нядаўна ўпершыню пераступіў парог клуба, пераканаліся, што ёсць магчымасць стаць сапраўдным спецыялістам на іве культуры.

ПЕРЫФЕРЫЯ БЕЗ ПРАВІНЦЫЯЛІЗМУ

З АБМЕРКАВАННЯ ВЫСТАЎКІ ТВОРАў МАСТАКОў ВІЦЕБШЧЫНЫ

Твораў, у якіх — павярхоўны падыход да з'яўшчы. Многіх «эксперыментальных» работ можна было б і не выстаўляць. Пра неабходнасць больш глыбокага, грамадзянскага роздуму над правамі жыцця і думаннямі ў псіхалогію сучасніка гаварылі І. Ахрэмчык, Н. Воранаў, А. Гугель, Я. Зайцаў.

І. Ахрэмчык, у прыватнасці, падкрэсліў, што ў некаторых партрэтах выразна вядзь схематычны падыход да натур, пры якім чалавек становіцца аб'ектам жывапіснага эксперыменту, а яго чалавечая сутнасць застаецца па-за увагай мастака. Мабыць таму не ўдалося перадаць у М. Кукарава характар бацькі Міна. Ды і ў многіх пейзажах на выстаўцы (нават у цікавых работах Ф. Гугена, А. Толкача) магло б быць больш асабістага стаўлення да прыроды, сённяшняга погляду мастака на жыццё. З-за недастатковай выяўлення такога асабістага стаўлення да прыроды і чалавечай працы ў іх пейзажах.

Я. Зайцаў, напрыклад, шчыра сказаў А. Каржаневскаму: глядач ужо даўно ведае, што А. Каржаневскі ўмее пісаць пейзажы. Сёння яму трэба развіваць поспех, мысліць больш глыбока.

— Мастак павінен быць лагічным, — падкрэсліў Н. Воранаў. — Адуцэнне дапамагае пэспяхова самаўзруненню падыход да натур, як, напрыклад, у партрце дзяўчын у чырвоным мастаку У. Кукарава. Мастак пачынае паўтараць — у пераважна розных партрэтаў адналькавыя пасадка, пазы, ні адмоўляючы губы, нос... Нават адмоўляючы фан.

Імяна як вынік гаворкі пра ўменне мастака мысліць, пра пастаноўку ім перад сабой сур'ёзных ідэяна-мастацкіх задач узнікла ў часе абмеркавання выстаўкі гаворка пра зноўнае. Зусім слушна падкрэсліў А. Гугель, што некалькі мастакі, працуючы над карцінай, мала пішуць зноўду. Аднак, прырачы І. Ахрэмчык, які папракнуў мастакоў Віцебшчыны за зноўнае многіх работ, А. Гугель ня-

Палацкі раён. А. БОРСКІ.

КАЛІ СОНЦА НАД ГАЛАВОЮ

Яны не глядзяць азін на аднаго, хоп не бачыліся шмат гадоў. Азін з іх бацька, другі — сын.

Двое на сцене, а за імі — дзесяткі тысячы людзей. Тых, хто застаецца ляжаць пад легендарным горадам на Волзе, хто закрываў сабою амбразуры, чыя кроў брыўца ў полымі вежана агню ля помніка загінуўшым байцам...

Двое — бацька і сын. Не, не бацька, не сын... Чужыя людзі. Чаму вы паднялі рукі перад ворагам? Хацеў жыць... А сын так спадзяваўся... Не мог жа ён паверыць, што бацька — бязлітвы...

СПРАВАДАЧА ПЕРАД ЛЕНІНГРАДЦАМІ

Паміж Мінінскім транзітным заводам і Кіраўскім у Ленінградзе даўно ўсталяваліся спарыныя сувязі. Калектывы заводаў спарываюць, часта абменьваюцца вопытам работы, дэлегацыі сваіх дасягненняў і галіне культуры пераняраюць у Ленінградзе выхад на гастролях у Ленінград, на працягу сямі дзён мінінскія аматары сцэны будзь выступаюць са спеланціямі ў Палацы культуры імя Гада, у Доме вучоных, дадуць 4 канцэрты ў цахах Кіраўскага завода.

Калектывы народнага тэатра павялічылі ў Ленінградзе і савецкімі п'есамі беларускага драматурга Е. Мірочкіна «Тэатр мужца Ялінінкі» і «Графіня Эльвіра», а таксама з вялікай канцэртнай праграмай, якая складана з урочышам са спеланціямі, вершамі беларускіх і рускіх паэтаў. Цінава адзначыць, што «Тэатр мужца Ялінінкі» былі напісаны Е. Мірочкіна ў Ленінградзе і там жа была ажыццэўлена іх першая пастаноўка на сцене.

Удзякі Васільеўна, расказвае сыну праўду пра бацьку — яна разумее, чаму пачаўся раптам перастаў лаяцца Алксеем. Яна ўсё разумее, чаму не можа прымірыцца. Яна змагаецца за сына, за праўду. А ў Алксее да пачуцця крыўды за несправядлівасць жаданне зразумець, як мог бацька, ягоны бацька, свечкі чалавек падняць рукі перад ворагам. Ляціць тэлеграма ў Казахстан, дзе, абышым пакарэнне, жыве Платаў-старэйшы. І вось — сустрачаюцца... Роль Алксеева іграе работы «Гомельскае ўл. Царніка, Платава-старэйшага — рабочы вагона-рамонтнага завода І. Тапаркоў. Гэта адна з лепшых сцыз.

Зноў успамінаю сустрачу сына і бацькі. Памылі, стары чалавек, Платаў спрабуе закланіцца — выкупіў, маўляў, сваю вину, быў пакараны, пачаў новае жыццё. А мы жму ўсё-такі не верым, хоп мы жму зараз ён гаворыць і шчыра. Не верам не таму, што ён ужо аднойчы зарэдзіў. Ён бязлітвы — і гэта робіцца зноў відавочным, калі Платаў сустракаецца з былым аднапалчым Бездарозькам. Убачыў яго, сгануўшы, пабоі — гэтак сама як тады, злавачына. І Тапаркоў імяніцца паказваў свайго героя «Свабада». Бездарозька — Платаў не толькі бязлітвы. Ён, у залежнасці ад сітуацыі, бывае і самаўзруненым, і ганарыстым, і нават нахабным. (Успомінеце размову з былой жонкай). Выканаўца не стараецца выклікаць спачування да Платава-старэйшага, хоп бачыць і разумее яго трагедыю (а гэта нават для бязлітвы тэатраля — страціць любоў і давер'е людзей). Ён выкрыты. Гэтую крыўду са свайго супастаўленне Платавых — старэйшага і маладога, Алксееў і да сёбе і да іншых — ён хоча ведаць праўду, за не ваюе. І не спыняецца ні перад чым. Яму, урэшце, нават не так ужо важна — паедзе за грашнін ён ці другі — важна, каб паехаў дасведчаным і ўмеў спецыяліст. «За якога ўсім нам не было б сорамна? У Алксее Платава характар такі ж, як і ў маці — патрабавальны, бескампрамісны, часам бязлітвы. Але ён бывае і яшчэ шчырым, і ўважлівым, і лагодным. І заўсёды — шчырым. Асабліва шчыры Алксееў — Ул. Царніка ў час сустрачкі з Бездарозькам (І. Сураў), калі канчаткова пераканваўся ў подласці бацькі. Цяжка ўдар, але Алксееў не чакае спагады, ён шукае (і знаходзіць) у асобе Троншана, сакратара гаркома партыі — яго іграе І. Гера) спозныкі ў барацьбе за праўду.

Галаваногоў (П. Праведны) пераможаны. Ён сам прыходзіць з кветкамі і шапанскім да Алксеева, каб афіцыйна «прывітаць чужыню» і прызнаць памылку. П. Праведнага можна папракнуць у тым, што ён ішчы раз карыстаецца ішчы-

3 НАРОДНЫХ ВЫТОКАЎ

У ленінградскай аддзяленні Усеазаознага выдавецтва «Музыка» выходзіць з друку клавір оперы «Кветка шчасця» А. Туранкова. Гэта першае выданне беларускай твораў опернага жанру. Яно прысвечана дзюм знамянальным падзеям у развіцці нашай нацыянальнага мастацтва: дзевяцінагоддзю першай Дзядзька Беларускага мастацтва ў Маскве (чэрвень 1940 года), дзюм «Кветка шчасця» ўпершыню пазнаёмілася шырока грамадскасць краіны, і 80-годдзю з дня нараджэння Алксеева Яўаўпавічэ Туранкова, якое споўнілася 21 студзеня.

Гаворачы аб тым, як ён працаваў над операй «Кветка шчасця», А. Туранкоў адзначае, што да напісання твора ён прыступіў яшчэ ў 1935 годзе, пазнаёміўшыся з цудоўнай народнай песняй «Ой рана, на Івана», з пэспяхова легендаў аб народных марах знайсці ў ноч на Івана Купалу кветку шчасця.

Нягледзячы на імяніце, набыліся сюжэт оперы да простага і найбольш падання аб Іванавой начы і лабегучым складаным псіхалогічным сітуацыям, кампазітар пастолькі захавалі іван Давель пісаў галоўным чынам на гістарычных тэмы і партрэтаў. Яго твораў знамянавалі ў Мінінскім народнай галерэі, але разам з іншымі яе мастацкімі нашоўнасцямі былі ўрадаваны імяна-фашыністамі законнікамі. Лёс іх, як і іншых твораў, у выніку скульптур і графікі, невядомы.

Мандытаў мастацтвазнаўства Л. Дробаў сабраў матэрыялы аб ішчы і творчасці гэтага майстра. Іван Давель быў пазаваны ў Мінску на Кальварыіскіх могілках на 1840 годзе.

БЕЛТА. І. СІСНЕВІЧ.

Перад агітыбрыгадэ з'яўдзіцца чыкаюць у вясці з пераможцамі. Выступленне майстра самадзейнага мастацтва — гэта добры адпачынак, а значыць і добры настрій у людзей, гэта і праслаўленне імяна калектываў, і добры напамінак тым, хто яшчэ апынуецца працаваць, што ў вясці і з'яўляюцца.

Агітыбрыгада Кіраўскага раёнага Дома культуры прыцуе другі год. За гэты час не ўдзельнікі працягвалі саці выступленне ў калгасе і савадзінах свайго раёна. Самадзейныя артысты ўсюды сустрапаюць як самых дарагіх гасцей. Із вяселья песні і танца, трэпных настуны, дасціпныя танцавальныя ўжыты з імяна калгаса, дзю абавязачы імяніцкі, і тым карыстаюцца назміным поспехам.

На дзюму вы бачыце адзіночную ўдзельніку агітыбрыгадэ-работніку РДК імяна-савадзіна Ул. Малазаву. Фота Н. ЖАЛУДОВІЧА. (БЕЛТА).

